

Nr 20

Utlåtande i anledning av väckt motion om utredning rörande sjukfrekvensen för män och kvinnor.

I en inom andra kammaren väckt och till allmänna beredningsutskottet hänvisad motion II: 564 av fröken *Karlsson* och fru *Kristensson* hemställes, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om tillsättande av en utredning i syfte att dels skaffa statistiskt underlag för bedömande av eventuellt förekommande variationer i sjukfrekvensen mellan män och kvinnor med jämförlig yrkesverksamhet, ålder och övriga jämförbara förhållanden, dels — för det fall att en sådan undersökning visar en markant skillnad i sjukfrekvensen mellan män och kvinnor under jämförbara förhållanden — söka utröna orsakerna härtill och lägga fram förslag till åtgärder för att råda bot på förhållandet.

I motionen anföres bl. a. att det är en allmän uppfattning, att kvinnor har högre sjukfrekvens än män och att denna uppfattning synes ha stöd i försäkringsstatistiken. I motionen omnämnes därefter en rad statistiska uppgifter, vilka emellertid icke synes ge tillräcklig grund för några bestämda slutsatser. Uppgifterna talar i stället för att en undersökning av variationerna i sjukfrekvensen bör verkställas, därvid variationernas olikheter vid olika geografiska, tjänstemässiga och åldersmässiga förhållanden bör beaktas. Skulle det visa sig, att sjukfrekvensen bland kvinnor är högre, bör man söka utröna vilka åtgärder som kan behöva vidtagas.

Beträffande motiveringen i övrigt får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet har inhämtat yttrande över motionen från riksförsäkringsverket och Svenska försäkringsbolags riksförbund.

Riksförsäkringsverket framhåller att enligt senast tillgänglig statistik ungefär likartade skillnader mellan mäns och kvinnors sjuklighet föreligger nu som under tidigare år. Samma var fallet enligt en inom civildepartementet förra hösten färdigställd utredning rörande sjukligheten vid vissa verk och myndigheter under år 1961. Verket hänvisar vidare till att under det senaste decenniet åtskilliga utredningar gjorts rörande sjukledighetsfrekvensen, varför det föreligger en relativt omfattande dokumentation i fråga om mäns och kvinnors olika sjuklighet. Om ytterligare utredning skulle anses erforderlig, erinrar verket om att hos de allmänna försäkringskassorna i regel inte finnes uppgifter angående korttidsfallen (högst 3 dagar) och ej heller, för tiden före år 1963, beträffande fall, där sjukdom fortvarit sedan sjukhjälpstiden 730 dagar gått till ända.

Försäkringsbolagens riksförbund finner liksom allmänna beredningsutskottet i sitt utlåtande föregående år över likartad motion att en befolk-

ningsstatistik beträffande de av motionärerna angivna förhållandena i och för sig önskvärd. En sjuklighetsstatistik för befolkningen med lämpliga uppdelningar, uppföljd år från år, kan för försäkringsbolagen vara ett värdefullt underlag. Den kan vidare ha sitt stora värde för övervägande av åtgärder mot hög sjuklighet. Förbundet understryker emellertid att en sådan utredning kan komma att stöta på många både praktiska och teoretiska svårigheter. Enligt förbundet förefaller det sannolikt, att riksförsäkringsverket och försäkringskassorna allttjämt har en sådan arbetsbelastning, att de saknar personella resurser för uppläggning och bearbetning av ifrågasvarande statistik, men förbundet förutsätter att Kungl. Maj:t vid lämplig tidpunkt tar initiativ till en utredning.

Utskottet

Motion med samma syfte väcktes vid förra årets riksdag. I sitt utlåtande över motionen (nr 14) anförde allmänna beredningsutskottet att det delade motionärernas uppfattning, att kännedomen om skillnaderna i sjukfrekvens mellan olika grupper av anställda samt mellan kvinnor och män är bristfällig och att det vore önskvärt med en i dessa hänseenden utförligare statistik. Det statistiska grundmaterialet föreläge emellertid icke i sådant skick att någon utförligare statistik kunde utarbetas utan en icke oväsentlig komplettering av materialet. Därtill komme att riksförsäkringsverket och sjuk-kassorna, som låge närmast till att utarbeta den önskade statistiken, knappast för det dåvarande hade möjlighet att åtaga sig uppgiften.

Utskottet erinrade vidare om att riksdagens revisorer i sin år 1961 avlämnade berättelse (§ 40) föreslagit undersökning rörande behovet och omfattningen av ledighetsstatistik inom statsförvaltningen. En sådan undersökning borde kunna ordnas på sådant sätt att motionärernas önskemål bleve tillgodosedda i fråga om de i statens tjänst anställda.

Utskottet hyser allttjämt uppfattningen att det skulle vara önskvärt med en utförligare statistik angående skillnaden i sjukfrekvens mellan män och kvinnor. Emellertid är såväl riksförsäkringsverket som försäkringskassorna, vilka torde vara de som måste få i uppdrag att utarbeta en sådan statistik, allttjämt i hög grad arbetstyngda. Den nya lagen om allmän försäkring har medfört arbetsuppgifter som torde taga all deras tid i anspråk, varför det icke rimligen kan krävas att de nu skulle framskaffa erforderligt kompletteringsmaterial för den i motionen ifrågasatta statistiken.

Utskottet vill vidare erinra om att avtal träffats mellan civildepartementet och statstjänstemännens fyra huvudorganisationer om bl. a. nytt sjuklönesystem, vilket avtal inom kort torde framläggas för riksdagen. Enligt detta avtal sker en sådan omläggning av sjuklönesystemet att det bör bli möjligt att för den statliga sektorns del få en statistik som tillgodoser motionärernas önskemål.

Enligt utskottets mening bör man avvakta dels att riksförsäkringsverket

och försäkringskassorna får större möjlighet att komplettera och bearbeta sitt material och dels att, under förutsättning att det ovannämnda avtalet godkännes, erfarenhet vinnes om det nya sjuklönesystemets verkningar för de statligt anställdas vidkommande.

Utskottet finner sig därför icke nu kunna tillstyrka den föreslagna utredningen utan får hemställa,

att motion II: 564 ej måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 2 april 1963

På allmänna beredningsutskottets vägnar:

HARALD J. SKOGLÖSA

Närvarande:

från första kammaren: herrar Möller*, Widén*, Jonasson, Hedström, Eric Gustaf Peterson, Enarsson, Hellebladh, Ernst Olsson, Dahl* och Wallmark;

från andra kammaren: herrar Skoglösa, Jacobsson i Sala, Dickson, fru Jäderberg, herr Svensson i Kungälv, fru Thunvall, herrar Nilsson i Bästekille, Lundmark, Keijer, Larsson i Borrby och fru Hörnlund.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.